

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXVII.

ČÍSLO 9

SEPTEMBER 2019

Reč

Prievidzská púť - Sviatok patróna - Katechézy Dobrého pastiera
Blahoslavení tichí - Rany života - Boží plán - Milión sýtych detí

Skautský tábor, 14. - 28. júla, Kláštor pod Znievom pri rybníku Vedžer

Menej je niekedy viac

Drahý čitateľ, dostáva sa ti do rúk nové číslo nášho farského časopisu Bartolomej, témou ktorého je „Reč“. Rozprávanie je pre každého z nás prirodzenou súčasťou. Už v detstve sa učíme povedať prvé slová a naša slovná zásoba sa rozrastá.

Môžeme ovládať množstvo jazykov. Ved' sa aj hovorí: „*Kolko jazykov vieš, tolko-krát si človekom.*“ Len by sme si mali položiť otázku: Akú silu má súčasné slovo? Akú hodnotu má to, čo poviem? Pretože dnešný svet je presýtený slovami, múdrymi poučkami, odbornými termínmi...

Ako to myslím? Určite si pamätáme niektoré staré filmy, v ktorých sa celá domácnosť či celá dedina hádala. No zrazu do tejto hádky vstúpila nebadaná postava, ktorú si doteraz nikto nevšimál, pretože bola v úzadí. Povedala niečo múdre, niekedy iba dve-tri slová, a to bolo všetko. No to, čo tá postava povedala, malo váhu, každý to bral na vedomie. Prečo? Lebo všetci vedeli, že keď už dotýčny niečo povie, tak to stojí za to, že keď

niečo povie on, tak to má premyslené. Naša spoločnosť akoby robila opak. Od rána do večera počúvame správy, čítame noviny, rozprávame o všetkom, točíme relácie, videá, až pomaly zabúdame počúvať. Koho? Nemusíme ísť ani do vymyslených rozprávok, aj my máme ľudí, ktorých slovo stojí za to. Boli nimi napríklad pustovníci, ktorí sa odlúčili od sveta a začali počúvať Boha. Ľudia si to pomaly všimli a začali za týmito pustovníkmi chodiť po radu.

Skúsme sa aj my utíšiť, započúvať sa do Božieho slova a rozmyšľať, či všetko, čo povieme, je dôležité a či to vôbec máme povedať. Staňme sa pustovníkmi, ktorí sú vo svete.

Dominik Kučera, kaplán

V Prievidzi sme oslavovali Nanebovzatie Panny Márie

V dňoch 17. - 18. augusta na Mariánskom vršku prebehla prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii. Skromné dievča z Izraela opäť pritiahlo na Božiu hostinu množstvo veriacich z mesta aj okolia. A hostina bola radostná a bohatá.

Slávenie sa začalo v sobotu o 16:30 večerami vo farskom kostole, odkiaľ potom sprievod putoval na Mariánsky vršok. Modlitbou posvätného ruženca sa prítomní pripravili na svätú omšu, ktorú spoločne slávil kňazi a veriaci z oboch prievidzských farností s bratmi grékokatolíkmí. Diakon Martin Garaj v kázni vyzdvihol príklad kráľa Dávida, ktorý usporiadal veľkú oslavu na uctenie si archy, ktorá symbolizovala miesto, kde sa nachádza Boh. Diakon pútnikom pripomenul, že aj oni sa zišli na oslavu evanjeliovej archy, Panny Márie, ktorá nesie Pána Ježiša vo svojom srdci, a dáva ho aj nám. Vyzval, aby púť nebola len miestom, kde budeme povzbudzovať Panu Máriu, ale aby bola miestom duchovného otvorenia sa Bohu, Jeho prítomnosti a pôsobeniu.

Po sv. omši záujemcovia oспievali Božiu Matku modlitbou Akatist. Viacerí sa rozhodli čerpať z darov sviatosti zmierenia. Ktorým nestačilo, vospievali sa (a podaktorí aj vytancovali a vytlieskali) na koncerte skupiny speváčky Janaís o 20:00.

Hodovníci, ktorých oslava ešte neunavila, sa s vďakou zhromaždili na sv. omši o 22:00, po ktorej nasledovala adorácia. Hlavný celebrant Filip Gulai v kázni prítomným poukázal na hviezdy na nebi, ktoré vidno v noci. Boh nám dáva tieto hviezdy, a najväčšou z nich je Panna Mária. Zdôraznil, že ona je pre nás hviezdou nádeje, ktorá

nás sprevádza v ťažkostiach a upriamuje náš pohľad na zdroj svetla v tmách, na Božie svetlo, svojho Syna. Hudbou a spevom dvíhali duše ku hviezdám členovia zboru Nádej zo Zapotôčiek.

Nedeľu začali najobetavejší pútnici sv. omšou o 7:30. Ostatní sa pridali na modlitbu posvätného ruženca o 9:15 a slávnostnú svätú omšu o 10:00. Zišli sa na nej kňazi, reholníci, predstavitelia mesta i veriaci v takom počte, že zrejme ani stebielko trávy na vršku nezostalo nepošliapané. Hlavný celebrant Vladimír Slovák v kázni vysvetlil teóriu jedinečnej melódie každého ľudského života. Podčiarkol, že táto hudba nikdy nepominie, je večná. A k večnému životu patrí vzkriesenie tela, bez ktorého duša nemôže naplno zahrať svoju melódiu. Večnosti teda bude predchádzať vzkriesenie tela. Ozrejmil prítomným, že oslava Nanebovzatia Panny Márie je uctením si výsady, ktorú dostala - vystúpenia do neba v plnosti jej človečenstva, čiže s dušou i telom. Hudbu života na sv. omši sprítomňovali svojím radostným spevom Bartolomejčatá.

Kým sa pútnici rozchádzali, upratovania sa ujali náhliaci sa dobrovoľníci, ktorých vraj bolo tento rok pomenej. Patrí im preto veľká vďaka a ostatným pripomienka, že nabudúce môžu prispieť k oslave aj jej zabezpečovaním.

Ten, kto stihol pookriať, sa o 16:00 zúčastnil športovo-oddychového popoludnia v areáli SOŠ na Ul. Vansovej. Pripravené bolo pohostenie, hral sa tradičný futbal, do tanca hrala Necpalanka a skauti a mladí animátori umožnili deťom otestovať si pohybové a rozumové schopnosti, či odhaliť krásy sveta.

Text: Mária Suríková

Foto: Mária Melicherčíková

Novinky z Klubu priateľov misií (KPM)

Okuliare pre Afriku

Aj nepoužívané - staršie okuliare môžu slúžiť ďalej, môžu ešte zmeniť život niekoho iného.

Milióny ľudí v rozvojových krajinách trpia, pretože nemajú okuliare. Pre deti jasné videnie znamená lepšie vzdelanie, zdravší rozvoj a lepšiu kvalitu života. Pre dospelých zasa viac pracovných príležitostí a lepšie uplatnenie, pre seniorov menšiu závislosť na pomoci iných.

Klub priateľov misií sa v apríli tohto roku zapojil do celosvetového projektu a organizuje zbierku použitých okuliarov. Za necelé štyri mesiace nám naši farníci darovali takmer dvesto kusov dioptrických a slnečných okuliarov. Ďakujeme všetkým! Zozbierané okuliare zo zberného slovenského strediska v Nitre putujú do Talianska, kde ich čistia a premeriavajú. Dobrým skutkom môžeme pomôcť niekomu neznámemu vo vzdialenom kúte sveta!

Pomoc det'om v Afrike

Chudoba ako základný problém spoločnosti spôsobuje nedostupnosť základného vzdelania, ale aj zlý zdravotný stav obyvateľov v dôsledku podvýživy. Chudobné rodiny len ťažko prežívajú a často im nezostávajú financie na vzdelávanie svojich detí. Vzdelanie je pritom prvým krokom na ceste k lepšej budúcnosti pre celú rodinu.

Členovia KPM sa rozhodli, že pomôžu aspoň niekoľkým deťom v Afrike nadobudnúť vzdelanie. Prostredníctvom OZ Dobrota pre Afriku sme si adoptovali tri deti - 14-ročnú Yai a 12-ročného Wilsona z Južného Sudánu a Gertrude - 8-ročné dievčatko zo Stredoafrickej republiky. Mesačný poplatok je 15 € na dieťa, v tejto cene je zahrnuté školné, nákup školských pomôcok, školskej tašky a topánok, školské obedy.

OZ Dobrota pre Afriku okrem adopcie detí na diaľku ponúka aj iné možnosti pomoci, je možné prispieť aj jednorazovo, akoukoľvek finančnou čiastkou.

Pomoc deťom z Afriky ponúkajú aj iné organizácie a združenia, napríklad Slovenská katolícka charita, kde je možné darovať ľubovoľnú finančnú čiastku, v OZ Savio sa prispieva na dieťa mesačne 32 €. Tiež je známe medzinárodné charitatívne hnutie Mary's Meals, ktoré bojuje proti hladu vo svete zavádzaním školského stravovania tam, kde chudoba a hlad zabráňujú v prístupe k vzdelaniu. Náklady na stravovanie jedného dieťaťa predstavujú 15,60 € na školský rok.

Ak by ste sa rozhodli podporiť deti z Afriky, bližšie informácie nájdete na nástenke vo farskom kostole, alebo kontaktujte členov KPM.

Elena Cagaňová, členka KPM

Blahoželanie

Dňa 11. augusta 2019 sa okrúhleho životného jubilea, 60 rokov, dožil náš rodák, benediktín **František Huliak** (rehoľným menom don Michele) z Prievidze - Necpál, pôsobiaci v kláštore v talianskom Subiacu. Do ďalších dní mu veľa Božích milostí vyprosujú brat Marián a sestra Mária s rodinou.

Don Michele F. Huliak OSB - primície v roku 1997 (archív rodiny Huliakovej)

Skauti z Prievidze cestovali po svete

Po dvoch rokoch sa skauti z Prievidze vrátili táboriť do obľúbenej lokality v Kláštore pod Znievom pri rybníku Vedžer. Témou dvoch týždňov v čase od 14. do 28. júla bolo cestovanie. Okrem tradičných skautských aktivít každý nový deň znamenal novú krajinu, s ňou spojený program a prípadne tematické jedlo.

Od Kórey až po Brazíliu

Prvý týždeň patrilo skautom a skautkám (t.j. od veku cca 12 rokov). Okrem cestovania do krajín ako Brazília, Kórea, Austrália a pod., sa dokončovali niektoré táborové stavby (napr. sušiar, plot, tee-pee stan, sauna a pod.) Deň v Severnej Kórei vyplňala hra, počas ktorej sme si vyskúšali, aké to je žiť v diktatúre a v utajení a na obed sme jedli paličkami jedlo na ázijský spôsob. Počas dňa v Brazílii sme vyrábali masky zo sadry a obväzov a následne ich pomalovali. No najväčší úspech mala prekážková dráha v bahne spojená s lovením plastových loptičiek. Samozrejme, na loptičky v blate sa zabudlo a zvrátilo sa to do veľkej „bahnovej vojny“ ☺.

Výlety, hry, spoločný čas

Ako každý rok, keď sme v Kláštore pod Znievom, i tentoraz sme splavili rieku Váh z Vrútok až do Strečna a absolvovali sme aj výlet na neďaleký Zniev. To už sa k nám pripojili aj včielky a vlčatá (dievčatá a chlapci cca do 12 rokov). A keďže téma cestovania stále pokračovala, učili sa hrať bejzbal v USA a počas nočnej hry navštívili Severnú Kóreu, kde museli rozširovať odkazy, aby sa zachránili pred nepriateľom, ktorý odniesol z každej skupinky jedného člena nevedno kam. Dumky, oblievačky či sauna

boli samozrejmosťou pre každého skauta počas oboch týždňov. A nechýbali ani nočné stráže a počas nich noci plné hviezd.

Prekonávanie seba samých

K táboru už oddávna patrí posúvanie vlastných hraníc prostredníctvom plnenia skautských výziev, ktoré sa inde ako v tábore plniť nedajú. Mladší z nás plnili výzvu Červený kvet (úlohou je prejsť označenú trasu po lesnej ceste, dlhú minimálne 300 m, a priniesť svetlo; vychádza z príbehu Mauglího o Červenom kvete) a 7 sekúnd (na zdolanie výzvy je potrebné pred raňajkami 7 po sebe idúcich dní sa v plavkách na 7 sekúnd ponoriť po krk do potoka).

Čo sa starších týka, takmer každému sa podarilo splniť aspoň jednu výzvu. Boli to napríklad výzvy 24 h na strome (názov hovorí za všetko), Výsadok (uprostred noci vás auto odvezie na neznáme miesto, odtiaľ sa vydáte na cestu naspäť, vyhýbate sa ľuďom a musíte sa vrátiť do východu slnka), Putovanie (vyrazíte na cestu a putujete 24 hodín s minimálnou výbavou) a ešte zopár ďalších.

Boli sme aj v televízii

V tábore reportérov z RTVS skutočne človek nevidí každý deň. V magazíne Regina sa objavili zábery z nášho ranného nástupu a hlásenia družín vodcovi tábora.

Čaro táborákov ma však aj tak zakaždým dostane najviac. Sto ráz počuté gitarové klasiky, ktoré si nikde inde nezaspievate, prijímanie skautských prezývok (vhodením polienka s prezývkou do vatri), udeľovanie ocenení aktívnym skautom... Jednoducho povedané, spoločný čas v kruhu skautskej rodiny je na nezaplatenie.

Text: Zuzana Cagaňová

Foto: Martina Suváková

Kurz priblížil Katechézy Dobrého pastiera

Počas tretieho júlového a druhého augustového víkendu sa v priestoroch Piaristickej spojenej školy F. Hanáka v Prievidzi uskutočnil Kurz katechézy Dobrého pastiera. Zúčastnilo sa ho približne dvadsať záujemkyň z rôznych kútov Slovenska. Lektorky kurzu Katka Brezová a Mária Dzurillová odovzdali zúčastneným svoje skúsenosti z vedenia katechézy v Bratislave.

Na Slovensku sa pomocou Katechézy Dobrého pastiera približuje deťom viera už viac ako štyri roky. Cieľom katechézy je prehĺbiť u detí vzťah s Bohom prostredníctvom práce so špeciálne pripraveným materiálom.

Počas prvého víkendu sa účastníčky oboznámili s pomôckami, ktoré objasňujú deťom slávenie svätej omše. Nechýbali miniatúry oltára, svätostánku, kalicha či kňazské ornáty v rôznych farbách. Účastníckam bolo tiež vysvetlené, ako deťom sprístupniť jednotlivé obdobia liturgického roka - napríklad aj obrus v modlitebnom kútiku má vždy farbu podľa aktuálneho liturgického obdobia.

Pre katechézy je spolu so svätou omšou kľúčová aj Biblia, ku ktorej je v deťoch vzbudzovaná veľká bázeň a úcta. Na stretnutiach sa číta autentický text zo Svätého písma a vždy sa pritom zapáli sviečka. V tento víkend boli špeciálne predstavené podobenstvá a spôsoby, ako ich objasniť deťom. Kľúčovým podobenstvom v katechézach je podobenstvo o Dobrom pastierovi, ktoré má deťom predstaviť Ježiša ako starostlivého a milujúceho pastiera.

Počas druhého víkendu sa preberala biblická geografia a spôsoby, ako sprístupniť deťom dôležité miesta v Izraeli. Taktiež boli ukázané pomôcky približujúce krst, udalosti Vianoc, Veľkej noci a slávnosti Zoslania Ducha Svätého. Sú to predovšetkým drevené figúrky a domčeky, s ktorými si deti môžu samy „prehrať“ príbehy zo Svätého písma a žiť sa do nich.

Kurz sa špecializoval na deti vo veku 3 - 6 rokov, ale určite na ňom načerpali vedomosti aj katechétky a mamičky starších

detí. Patronát nad kurzom držal páter Ján, ktorý je tiež podporovateľom tohto spôsobu práce s deťmi. Spolu s ďalšími účastníčkami z Prievidze verí a v modlitbách vyprosuje, aby aj u nás mohli deti na katechézach budovať dôverný vzťah s Dobrým pastierom.

Text: Martina Tinesová
Foto: páter Ján Hrib SchP

Viac informácií v prípade záujmu nájdete na: www.katechezydp.sk

Spoločný čas zblíži

Aj napriek tomu, že počas prázdnin tradičné piatkové chvály nebývajú, Spoločenstvo Piar slúžilo ďalej a venovalo veľkú pozornosť aj budovaniu vzťahov medzi jednotlivými členmi.

12.-16.8.2019

ODRAZ

stretnutie žien spoločenstva Piar

Z každého rožka troška. Aj takto by sa dali opísať aktivity mladých ľudí zo Spoločenstva Piar. Na svoje si mohol prísť každý. Namiesto piatkových chvál sa mladí mohli stretnúť na tzv. Piarsummer stretnutiach. Ponuka bola pestrá. Od prorockej modlitby cez spoločenské hry a súkromné kino až po kvíz, v ktorom si v otázkach z rôznych okruhov zmerali sily družstvá od dvoch po osem ľudí. Aj výhra bola zaujímavá, chutná a isto motivačná. Všetky tieto stretnutia sprevádzalo aj výborné občerstvenie. A keďže telo treba nie len živiť, ale aj trénovať, každú nedeľu poobede prišiel čas na športy. Najvýznamnejší čas však patril Bohu. Každú

stredu sa mladí stretávali, aby spoločne chválili Pána za dary, ktoré od neho dostali, a aby ho prosili a modlili sa za rôzne úmysly. Lebo ako je napísané: „...kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“ Zo všetkých týchto aktivít však výrazne vyčnieva najmä jedna. Týždeň venovaný ženskému srdcu s názvom Odras. V každom momente bol vložený kus nežného srdca s túžbou podeliť sa o cenné skúsenosti, postrehy a zážitky zo života starších dievčat, ktorý bol odovzdaný tým mladším ako vzácny poklad. Počas všetkých týchto chvíľ bol priestor na budovanie vzájomných vzťahov, nových priateľstiev a na načerpanie síl do spoločnej služby. Mladých zo Spoločenstva Piar bolo možné vidieť na mnohých akciách (ako napr. Campfest, Verím Pane, PYM...) po celom Slovensku, ba dokonca aj v Čechách. Pre celý Piar boli všetky tieto chvíle veľmi vzácne. Jeho členovia načerpali veľa síl a hlavne sa ako spoločenstvo zblížili a stmelili. Vďaka Ti, Pane, za tento čas.

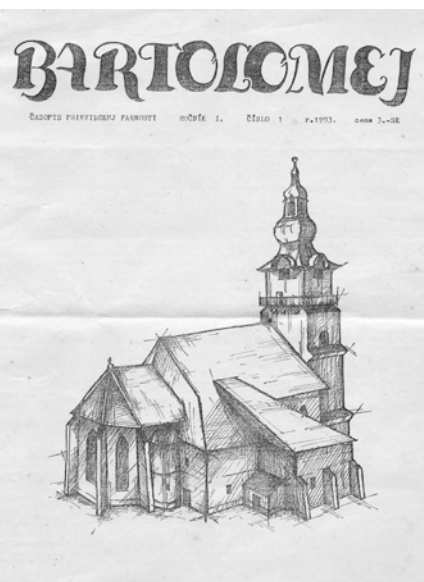
Text: Katarína Šimkovičová
Obrázok: Zuzana Marošiová

Kompletný archív Bartolomeja je na webe

Na webovej stránke farnosti je k dispozícii už kompletný archív nášho farského časopisu.

Vďaka obetavej práci našej vedúcej vydania Petry Humajovej, ktorá počas ostatných týždňov skenovala staršie čísla nášho časopisu, máme na webovej stránke farnosti www.farapd.sk uverejnený už kompletný archív časopisu Bartolomej. Na farskej stránke si môžete stiahnuť vo formáte PDF všetky čísla, ktoré v minulosti vyšli - od úplne prvého z augusta 1993 až po číslo, ktoré práve čítate. Ak patríte k pamätníkom, môžete si prostredníctvom tohto bohatého archívu trochu zaspomínať.

Alojz Vlčko

Oslávili sme sviatok nášho patróna

V sobotu 24. augusta 2019 sme v našej farnosti oslávili sviatok jej patróna - svätého Bartolomeja, apoštola. Na sviatok sme sa pripravovali vo farskom kostole aj prievidzským deviatnikom - návštevmi kňazov z blízkeho okolia, ktorí k nám deväť dní po sebe prichádzali slúžiť sväté omše.

Deviatnik vyvrcholil v sobotu, v deň sviatku, keď slávnostnú večernú svätú omšu slúžil Miroslav Sliačan, farár z Prievidze - Veľkej Lehôtky. Veriacich povzbudil, aby sa priblížili nielen k svätému Bartolomejovi, ale aj k samotnému majstrovi - Ježišovi. V živote patróna farnosti našiel tri kroky, črty, ktoré prítomným veriacim navrhol aplikovať aj v ich životoch. Prvým krokom je nadchnúť sa pre Ježiša, druhým je počúvať Ježiša a tretím kráčať a žiť spolu s ním.

Po svätej omši boli všetci zúčastnení (ako aj ostatní farníci) pozvaní na agapé - priateľské stretnutie pri rozhovoroch na farskom dvore. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli vytvoriť toto milé spoločenstvo. A ešte raz k sviatku blahoželáme najmä spevokolu Bartolomejčatá, ako aj našej redakcii farského časopisu, ktorých názvy nesú meno svätca a patróna farnosti.

Alojz Vlčko

Z pera minoritského novica

(Fiktívne listy
skutočnej priateľke)

Milá Lucia,

v horúčave pálim seno. Teraz mám po obede chvíľu napísať niečo, čo zapáli Vaše srdce. Paradoxne mi na pomoc prichádza voda. Boh je ako spodná voda. Tichý prúd, ktorý je neustále prítomný, ale nie vždy k nemu máme prístup. Väčšinou našou vlastnou vinou, pretože k nemu nezostupujeme.

Občas sa pripomenie sám a zaplaví našu pivnicu. To je však skôr výnimočné. Nie je dotieravý. Má svoje preferované spôsoby. Má čas, keď je nad ním.

Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Tieto mlyny som si vždy predstavoval ako veterné. Ale nie sú náhodou poháňané tou „čistou a dôverylivou“ vodou, ako spieva Aneta Langerová? Dôvera. Thomas Merton povedal o človeku kontemplácie: „Je ním ten, kto by radšej nevedel, než vedel; radšej by sa netešil, než tešil; radšej by nemal dôkaz, že ho Boh miluje. Napriek všetkým viditeľným dôkazom prijíma Božiu lásku vierou. Je to nevyhnutný, hoci paradoxný predpoklad mystického zakúsenia Boha - Jeho skutočnej prítomnosti a Jeho lásky k nám.“ Vidíme Ho, keď sú naše oči zaslepené dôverou.

Idem páliť seno. Dym z neho sa vznáša ako modlitby. Za mňa, za Vás, za každého, kto toto číta aj nečíta. Nemodlím sa pri tom ruženec, iba na začiatku poprosím Pannu Máriu, aby nevzbĺkla aj lúka. A aby dym nebol príliš silný. Nech nevytrhne z kontemplácie robotníkov svätého Floriána. Nech voda čo najdlhšie odpočíva v ich nádržiach.

Text a foto: Peter Pikulík

Peťo

Socha svätého Bartolomeja

Na zasadnutí farskej rady 28. mája 2019 sa riešila i problematika umiestnenia torza zrekonštruovanej sochy svätého Bartolomeja v priestoroch farského kostola. S návrhom umiestnenia v blízkosti Lurdskej kaplnky kostola sa farská rada nestotožnila. Navrhovala pri tejto príležitosti venovať sa aj umiestneniu torz iných sôch, ktoré momentálne nie sú prezentované v dôstojnom priestore. Uvažovalo sa napríklad o umiestnení sôch vo vstupnej hale farského kostola. Na informáciu zo zasadnutia farskej rady, uverejnenú v júnovom čísle Bartolomeja, reagovala e-mailom adresovaným farskej rade pani Barbora Matáková, historička umenia. Keďže ani na ďalšom zasadnutí farskej rady 16. júla 2019 nedošlo k dohode, požiadala pani Matáková redakciu časopisu Bartolomej o uverejnenie jej e-mailu v plnom znení, aby bola problematika širšie priblížená aj verejnosti.

Vážená farská rada,

dovoľujem si reagovať na informáciu Zo zasadnutia farskej rady publikovanú v júnovom čísle časopisu Bartolomej (s. 9), spresniť nepresné informácie a požiadať vás o prehodnotenie záveru, ktorý z tohto zasadnutia vzišiel k téme umiestnenia originálu sochy sv. Bartolomeja. Moja reakcia je profesijným vyjadrením historičky umenia, osobného postoja farníčky farnosti Prievidza - mesto, rodáčky a obyvateľky mesta Prievidza.

Kamenná socha sv. Bartolomeja z niky nad západným vstupom do kostola bola demontovaná pri obnove fasády ešte v roku 2007 a prevezená do ateliéru reštaurátora akad. sochára Dušana Hagaru. Reálne sa socha reštaurovala až v posledných dvoch rokoch a dokončená bola v máji t. r. Vzhľadom k výnimočnej kvalite tejto barokovej sochy bol zvolený spôsob reštaurovania tzv. muzeálnou metódou. V praxi to znamená, že originál je reštaurovaný bez dopĺňajúcej modelácie detailov, so zachovaním jej pôvodného sochárskeho rukopisu a patiny veku. Takto reštaurovaná socha si vyžaduje umiestnenie v interiérovom prostredí. Pre umiestnenie nad vchodom do kostola bola vytvorená faksimilná kópia podľa originálu, pričom najviac poškodené partie sochy reštaurátor rekonštruoval, t. j. dopĺňal podľa vzoru podobných

sôch. Kópia je odolná a nahraditeľná, ak je zachovaný originál, podľa ktorého je v budúcnosti možné vytvoriť novú kópiu. Takýto spôsob reštaurovania sa uplatňuje hlavne z dôvodu ochrany originálu, aby nedochádzalo k jeho poškodzovaniu v exteriérovom prostredí, kde je vystavený zmenám poveternostných podmienok atakujúcich prírodný kameň, pričom dochádza k postupnému poškodzovaniu povrchu kameňa a úbytku modelácie. Naďalej a vždy však zostáva primárnou hodnotou originál sochy, a to v zmysle jeho kultových i pamiatkových hodnôt. Z tohto dôvodu je správne prezentovať originál sochy nielen v topograficky pôvodnom prostredí, ale i kultovom, a tým je Kostol sv. Bartolomeja. Krajský pamiatkový úrad Trenčín, pracovisko Prievidza, do územnej pôsobnosti ktorého socha patrí, nevydal doposiaľ žiadne rozhodnutie ohľadom umiestnenia originálu sochy. Na túto tému sa uskutočnilo stretnutie s vlastníkom pamiatky, ktorým je Rímskokatolícka cirkev farnosť Prievidza - mesto, aby sme spoločne hľadali optimálne umiestnenie sochy, dôstojné miesto pre originál a kult patróna kostola. Originál je mimoriadne dobre zachovaný a po každej stránke vhodný na prezentáciu v interiéri kostola.

Otázka umiestnenia originálov sôch v predsieni kostola je aktuálna už niekoľko rokov, dokonca viac než dve desaťročia, a to

práve s ohľadom na viaceré „bezprizorné“ a vzácne originály barokových sôch. Riešila som ju s predchodcami terajšieho zástupcu farnosti, avšak bez konkrétneho výsledku. Vytvorenie lapidária v tomto priestore je vhodné a možné, vyžaduje si však viaceré technické i pamiatkové úpravy súčasného priestoru poškodeného úpravami v 80. rokoch 20. storočia (odstránenie nevhodnej mramorovej dlažby a olejových náterov, realizácia doplnujúceho pamiatkového výskumu, vytvorenie inštaláčného systému na umiestnenie kamenných sôch, zabezpečenie ochrany originálov a pod.). Ide o to, aby sa priestor vstupnej západnej predsieni nestal „skladiskom“ sôch vystavených možnostiam poškodenia ani „múzeom“ neživých predmetov, ale dôstojným sakrálnym priesto-

rom so sochami, ktoré sa hodnotou svojho kultu a silou starobylosti s priznanou patinou veku dokážu prihovárať svojim farníkom a osloviť i „náhodných okoloidúcich“. Aktuálne priestor západnej predsieni nie je pripravený na prezentáciu originálu sochy sv. Bartolomeja, preto bol pri konzultácii s pánom dekanom vybraný dočasný priestor pred vstupom do bočnej kaplnky s Lurdskou jaskynkou, ktorý si vyžaduje minimálne úpravy. Originál sochy sv. Bartolomeja je na tomto mieste dostatočne chránený a zároveň je jeho umiestnenie dôstojným prejavom úcty voči patrónovi kostola i voči našim predkom.

Barbora Matáková

V Prievidzi, dňa 24. júna 2019

Originál sochy sv. Bartolomeja
(Foto: Dušan Hagara)

Osádzanie zreštaurovanej sochy svätého Bartolomeja dňa 21. júna 2019. Reštaurátor, akad. sochár Dušan Hagara, na snímke vpravo
(Foto: Dominika Andreánska)

Výsledky prieskumu o názoroch na posun rannej svätej omše v piaristickom kostole

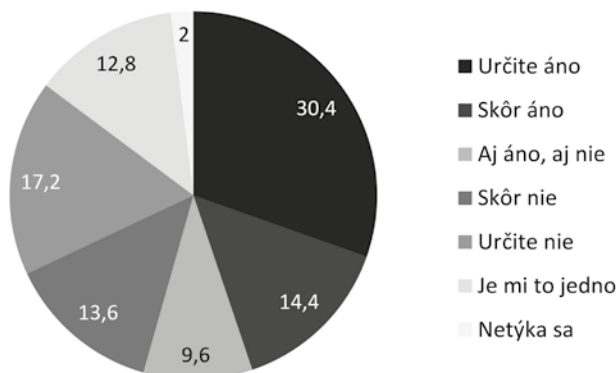
Farská rada na svojom zasadnutí 16. júla 2019 odsúhlasila zrušenie sv. omše o 6:00 vo farskom kostole od januára 2020. Keďže vo farnosti Prievidza - mesto potom zostane len jedna ranná sv. omša o 6:45 v kláštore piaristov, pátri piaristi vyjadrili ochotu vyjsť ľuďom v ústrety prípadným posunom tejto sv. omše na 6:30. V auguste sme prostredníctvom dotazníkov zisťovali, či by veriacim takýto posun vyhovoval.

Prieskum prebiehal od 15. do 22. augusta (limitom bola požiadavka poskytnúť výsledky k zasadnutiu farskej rady 3. 9. 2019), pričom mal dve časti. Jedna sa uskutočnila 15. 8. (prikázaný sviatok Nanebovzatia Panny Márie) na ranných sv. omšiach vo farskom aj piaristickom kostole. Druhá časť prebiehala formou ankety, keď boli dotazníky od večernej sv. omše dňa 15. 8. až do 22. 8. dostupné na dobrovoľné vyplňanie v oboch kostoloch. Spolu bolo zozbieraných 260 platných dotazníkov, z toho 95 vo farskom kostole (78 na sv. omši, 17 v anketovej časti) a 165 v piaristickom (128 na sv. omši, 37 v anketovej časti prieskumu). **Týmto vyjadrujeme veľké poďakovanie všetkým, ktorí dotazník vyplnili a významne tak prispeli k presnosti výskumu.** Najmä vysoká návratnosť dotazníkov na sv. omšiach počas prikázaného sviatku, keď dotazníky vyplnili takmer všetci prítomní, umožnila vysokú spoľahlivosť

zistení. Anketová časť prieskumu mala poskytnúť priestor na vyjadrenie svojho názoru tým, ktorí sa 15. 8. nezúčastnili na rannej sv. omši vo farnosti a mali záujem vyjadriť sa k problému.

Prvá otázka „**Vedeli ste, že od januára 2020 bude zrušená ranná sv. omša o 6:00 vo farskom kostole?**“ plnila úlohu kontaktnej otázky a uvedenia respondenta do problematiky. Predpokladali sme tiež, že včasné osvojenie tohto poznatku by mohlo vplývať aj na odpovede respondentov na ťažiskovú otázku. Prieskum však neukázal významný rozdiel v odpovediach podľa toho, či respondenti o zrušení sv. omše vopred vedeli. No ako vedľajší produkt naznačil informačnú silu nášho farského časopisu Bartolomej. Napriek tomu, že informácia o zrušení sv. omše bola publikovaná v augustovom čísle na s. 4 v článku „Zo zasadnutia farskej rady“, ktoré bolo v predaji od začiatku

Graf 1: Odpovede na otázku: „Vyhovovalo by Vám, keby sa od januára posunula sv. omša o 6:45 o 15 minút skôr, čiže na 6:30 hod.?“.

mesiaca, iba polovica respondentov (49,6 %) tvrdila, že o tom vedeli (ďalších 48,8 % zvolilo odpoveď „nie“ a 1,5 % na otázku neodpovedalo).

Ťažisková bola otázka: „**Vyhovovalo by Vám, keby sa od januára posunula sv. omša o 6:45 o 15 minút skôr, čiže na 6:30 hod.?**“ Celkové rozloženie odpovedí v % zobrazuje graf 1.

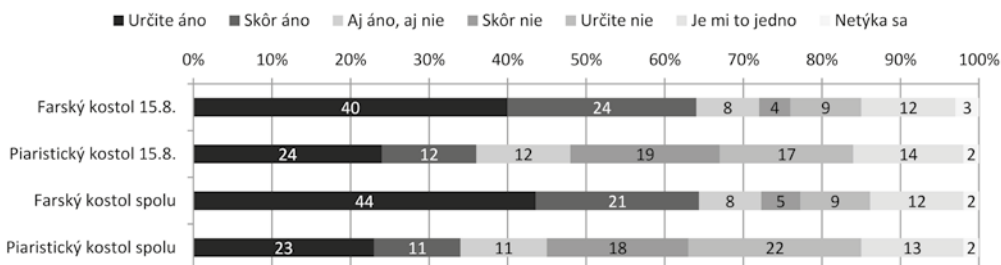
Posun sv. omše na 6:30 by vyhovoval („určite“ alebo „skôr“) 44,8 % respondentov oproti 30,8 % respondentov, ktorým by nevyhovoval („určite“ alebo „skôr“). Na základe prieskumu teda môžeme konštatovať, že **najviac respondentov (takmer polovica) sa vyjadrilo, že by im posun sv. omše o 15 minút vyhovoval**. Tento rozdiel je ešte výraznejší, keď vezmeme do úvahy iba výsledky zisťovania na sv. omšiach, ktoré sú reprezentatívnejšie (keďže výsledky ankiet bývajú vychýlené angažovanosťou respondentov, čo sa potvrdilo aj v našom prieskume, keď sa v anketovej časti respondenti prikláňali o niečo častejšie k extrémnym odpoveďiam „určite áno“ a „určite nie“). Na sv. omšiach zvolilo odpoveď „určite áno“ 30,3 % respondentov, „skôr áno“ 16,7 %, „aj áno, aj nie“ 10,6 %, „skôr nie“ 13,1 % a „určite nie“ 14,1 % respondentov. 13,1 % zvolilo odpoveď „je mi to jedno“ a 2 % „netýka sa“.

Prieskum potvrdil, že posun sv. omše by plnil predovšetkým úlohu ústretového kroku voči účastníkom ranných sv. omší vo farskom kostole. Hoci aj v piaristickom kostole počas zisťovania na sv. omši bol zhruba rovnaký podiel respondentov, ktorým by posun vyhovoval aj nevyhovoval, v celkovom počte odpovedí v piaristickom kostole mierne prevážil podiel tých, ktorým by posun nevyhovoval („určite“ alebo „skôr“). Rozloženie odpovedí na ťažiskovú otázku v jednotlivých kostoloch ukazuje graf 2.

Na základe pomerného rozdelenia odpovedí v prieskume je možné odporučiť posun rannej sv. omše v piaristickom kostole od januára 2020 na 6:30 hod. Vzhľadom na účinenie rozhodnutia však treba upozorniť, že v absolútnom pomere sa za tento posun nevyjadrila výrazne nadpolovičná, ba ani nadpolovičná väčšina respondentov (nad 50 %). Pri rozhodovaní by preto bolo vhodné posúdiť výsledky prieskumu v kontexte ďalších okolností, ktoré neboli predmetom skúmania, ale mohli by súvisieť s posunom sv. omše. Pre záujemcov o podrobnejšie zhodnotenie výsledkov prieskumu je na farskej internetovej stránke dostupná výskumná správa (www.farapd.sk).

Mária Suríková

Graf 2: Rozloženie odpovedí na otázku „Vyhovovalo by vám, keby sa od januára posunula sv. omša o 6:45 o 15 minút skôr, čiže na 6:30 hod.“ v jednotlivých kostoloch (v %).

Dnes na slovíčko s Michalom Ďureje, hovorcom mesta Prievidza

Niekedy chýba ochota o problémoch vôbec hovoriť

Michal Ďureje (35) je od roku 2011 hovorcom mesta Prievidza a od roku 2017 poslancom Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja. Vyštudoval politológiu na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, v tejto oblasti úspešne získal aj doktorát.

Je ženatý, má dve malé dcéry, Hanku a Agátku. Býva v Lehote pod Vtáčnikom.

▪ V tomto čísle sa venujeme ôsmemu Božiemu prikázaniu, ktoré sme zhrnuli do témy „reč“. Začnime zľahka: Koľko reči vieš?

Asi by som mal pokračovať v zľahčenom úvode. Niekedy nastanú situácie, v ktorých je ťažké pochopiť aj reč niektorých ľudí hovoriacich po slovensky. Naopak, niekedy vzniknú situácie, keď dokážem pochopiť ľudí bez toho, aby niečo povedali. Obzvlášť je to tak, keď komunikujeme náročnejšie témy ☺. Ale odpoveď na tvoju otázku je, že okrem materinského slovenského jazyka ovládam aj anglický jazyk.

▪ Tvoja práca hovorcu je dosť spojená s rečou, hovorením. Aké je to hovoriť v mene mesta, často na základe informácií, ktoré ti dali kolegovia, ktorým musíš dôverovať, pretože

nie je v твоjich možnostiach si všetko overovať?

Platí to, že pri mediálnom výstupe nemusíš mať stopercentné informácie ani vo finále pri výstupe na mikrofón. V tom je práca hovorcu náročná. Nezdá sa to, ale je veľmi dôležité dôverovať kolegovi, od ktorých informácie čerpám. A za tých svojich som veľmi vďačný.

▪ Stalo sa ti niekedy, že tvoje vyjadrenie úplne prekrútili, takže médiá vo výsledku publikovali nepravdivú informáciu?

Žijeme v dobe, v ktorej, žiaľ, všetko zjednodušujeme. Napríklad reportáž v hlavných televíznych novinách trvá do dvoch minút. Pri komunikovaní a najmä vysvetľovaní zložitých problémov sú dve minúty žalosťne málo. Často sa stáva, že zostrihaná repor-

tážd obsahuje moje vyjadrenie, ktoré je postavené na úplne inej otázke, než na tej, ktorú som pôvodne dostal. Takže aj to, čo som povedal, sa potom posúva úplne inde.

▪ **Pred takmer dvoma rokmi si sa stal aj politikom, keďže si bol zvolený za krajského poslanca. Aké miesto má v krajskom zastupiteľstve pravda? Je aj pre tvojich kolegov poslancov jednou z najvyšších hodnôt, alebo sa niekedy hlasuje skôr podľa straníckych pokynov, bez ohľadu na diskusiu a argumenty?**

O tejto téme by sa dalo hovoriť veľa. Niekedy ma mrzí, že pravda sa v politike hovorí namiesto poslaneckého pléna kdesi na chodbách, v uzavretých a súkromných diskusiách. Kdesi v kuloároch, bez výsledkov, riešení, a tým ide do zabudnutia. Som zástanca toho, že aj keď pravda bolí a je zložitá, musí sa o nej hovoriť. Budem konkrétny: bojnická nemocnica, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, má dnes množstvo vážnych problémov, hlavne ekonomického charakteru. Na to, aby sme dokázali tieto problémy vôbec riešiť, musíme ich dôkladne rozanalyzovať a nastaviť stratégiu ich riešenia. Problémy musíme vedieť pravdivo pomenovať. Narážam však na to, že chýba ochota o problémoch nemocnice vôbec hovoriť. Akoby platil úzus, „čo verejnosť nevie, riešiť nemusíme“. V takom prípade môžeme márne čakať na zmysluplné riešenia.

▪ **V posledných rokoch došlo k radikálnej zmene v spôsobe, akým ľudia prijímajú a šíria informácie. Rozmáhla sa fenomén nepravdivých správ, takzvaných fake news. Mnohí ľudia sa zásobujú nepodloženými informáciami z dezinformačných internetových stránok. Často veria konšpiráciám len**

preto, lebo si o nich prečítali na internete. Určite sa zhodneme, že to nie je dobré. Čo by podľa teba mohlo pomôcť v boji proti dezinformáciám?

Žiaľ, to je daň za dnešnú zjednodušujúcu dobu. Platí, že na internete nájdete čokoľvek, no bez hodnoverného zdroja. Ale nejde len o internet. Dnes do schránky dostanete noviny, ktorých autor je vymyslená osoba a pri identifikácii použije fotku iného, nič netušiaceho človeka. Tieto nástroje zla sa často šíria najmä pred voľbami. Uvediem aj iný príklad: veľmi ma zaráža, čo všetko v poslednej dobe niekto dokáže vymyslieť a internetom šíriť na Svätého Otca Františka. Ľudia nekriticky pristupujú k tomu, čo čítajú, a následne informácie šíria ďalej. Informácie si neoverujú a nehládajú pravdu. Práve v tom je podľa mňa možnosť riešenia súčasného nebezpečenstva - overovať si to, čo čítam, aspoň z dvoch, ak už nie viacerých zdrojov.

▪ **V ankete tohto čísla Bartolomeja sme sa pýtali, či sa respondenti niekedy o sebe dozvedeli niečo, čo nebola pravda. Mal si niekedy takúto skúsenosť?**

Keď som začal pracovať na pozícii hovorca mesta, často ma trápilo, čo som sa o sebe dopočul. Často to boli nepravdivé informácie. Časom som ale ostal voči krivému slovu obrnený. Rokmi sa pre mňa vymyslené informácie alebo polopравdy stali ukradnuté. Veľmi mi pomáhajú ľudia z môjho okolia, ktorí ma na moje nedostatky dokážu otcovsky upozorniť a usmerniť ma. Za takýchto ľudí som vo svojom živote Bohu nesmierne vďačný.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko
Foto: archív Michala Ďureje

Byť tichý neznamená nič nehovoriť

Na tému reč, a zvlášť pri 8. prikázani, mi prichádza na um známy verš z evanjelií: „Človeka nepoškvŕňuje to, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškvŕňuje človeka.“ (Mt 15,11). To, čo je zrejmé z týchto slov, je fakt, že slová majú určitú moc a majú vplyv na tých, ktorí ich používajú, ale aj na tých, ktorým je to slovo adresované.

Reč používame každodenne a niekedy si ani neuvedomujeme, aký potenciál naša schopnosť hovoriť má. V prvom rade ide o nás. My sme tí, ktorí používame jazyk. Máme pri tom vedomie vlastnej hodnoty? Lebo práve to, ako poznáme sami seba a svoju hodnotu, ovplyvňuje spôsob, akým jednáme s druhými ľuďmi.

Každý z nás má svoju česť a dôstojnosť. Tieto duchovné danosti patria bez rozdielu každému. Je to niečo, čo nás odlišuje od zvierat. Táto dôstojnosť má aj svoj pôvod. Jej existencia tu nie je preto, lebo sa na tom dohodla všeobecne ľudská spoločnosť, ale kvôli jednoduchému „staň sa“, ktoré vyslovil Boh. Sme stvorení na Boží obraz a práve v tom spočíva naša hodnota, česť a dôstojnosť. Každá naša činnosť má byť preniknutá týmto vedomím - aj to, akým spôsobom sa pozeráme na ostatných ľudí.

Ôsme prikázanie

Ôsme prikázanie len rozvíja dve najdôležitejšie prikázania. Aké to sú, to nám povedal Ježiš v evanjeliách, keď sa ho farizeji na to spýtali. Povedal, že najdôležitejšie je milovať Boha a zároveň milovať svojho bližného ako seba samého. Naozaj, láska k sebe a poznanie vlastnej hodnoty nám určuje spôsob, akým pristupujeme k svojim blízkym. Ak máme vo svojom vnútri vedomie vlastnej hodnoty a sme si vedomí vlastného bohatstva, naše konanie bude napĺňané niečím výnimočným. Ľudia, ktorí nás stretnú, sú nami oslovení a mení to ich pohľad na seba. Takýmto spôsobom sa navzájom povzbudzujeme a podporujeme, lebo každý nesie v sebe niečo výnimočné, čo nemá nikto iný.

Problém nastáva, ak sú naše hodnoty niečím pokrivené a cítime určitú vnútornú chudobu. V takomto prípade sa snažíme svoje vnútro niečím naplniť a častokrát sa utiekame k tomu, že okrádame ostatných okolo nás.

Čo sa týka reči, aj tam sú mnohé spôsoby, ako takúto krádež zrealizovať. Môžeme napríklad použiť klamstvo, ktoré nám zabezpečí určité zdanlivé dobro alebo nás vzdiali od spravodlivého trestu. Takéto klamstvo okráda druhého o pravdu. Sám Boh je pravda a on sám túži, aby sme aj my kráčali v pravde.

Iný spôsob je niekoho ohovoriť. Pri tomto je nám blízke povedať: „Ja len hovorím pravdu, ja neohováram!“ Každý z nás by si mal niest' v sebe citlivosť na vlastnú zraniteľnosť a ľahkosť niečo pokaziť. Každý sa môže v niečom pomýliť. Našou úlohou je, aby sme takému človeku pomohli a znova ho pozdvihli. No ak namiesto toho použijeme ohováranie, okradneme ho o možnosť sa polepšiť v očiach ostatných ľudí, ale aj v našich očiach.

Ak chceme byť lepší ako ostatní, môžeme sa niekedy utiekať aj k osočovaniu alebo nadmerne vyzdvihovať svoje vlastné postavenie. Je to naozaj hanebný spôsob, ako si prisvojiť trochu viac slávy, ako má druhá osoba. Aj v tomto prípade ide o krádež pravdy a len pravdou sa takéto skutok napráva.

Správna cesta

Sú určite mnohé iné spôsoby, akými si nesprávnym spôsobom prisvojujeme vlastnú hodnotu. Dôležitejšie je však hovoriť o správnej ceste a po tejto ceste aj ísť. Ako tá cesta vlastne vyzerá? Jej začiatok

je jasný. Odrazovými miestami na nej sú Božie príkazy. Ale ak by sme mali len toto, bolo by to málo. Náš život by bol o niečo ochudobnený. Bolo by smutné, keby sme naše činnosti hodnotili podľa toho, či niečo splňame, alebo nie; a ak to splňame, sme dobrí ľudia a ak nie, tak sa potrebujeme trochu polepšiť.

My, kresťania (stúpenci tej cesty, ktorou kráčal Ježiš), sme pozvaní k evanjeliovému životu. Ježiš nám to hovoril. A nielen hovoril ale aj sám konal. Vo veľkej reči na vrchu nás učí, ako sa stať blahoslavenými. To je to, čo najviac vystihuje osobnosť kresťana. Skutočnosť, že je blahoslavený a vie sa o to aj podeliť.

Blahoslavení tichí

„Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.“ (Mt 5,5) Práve toto blahoslavenstvo najviac vystihuje tému, ktorou spoločne prechádzame. Táto stať Biblie nám predostiera fakt, že máme pred se-

bou dedičný podiel, miesto v nebi. A ak nám už takéto niečo patrí, nepotrebuje si veľa dokazovať alebo sa niečím výnimočným stávať. My už sme obyvateľmi neba - ak aj teraz ešte v plnosti nie, po životnej púti ten čas nastane.

Byť tichý neznamená nič nehovoriť, alebo ako si niektorí myslia, zavrieť sa do kláštora a odumrieť tomuto svetu. Znamená to, že keď sa takáto osoba ozve, tak má čo povedať; že to nie sú len prázdne slová, ale slová, ktoré majú svoje miesto a hĺbku. Takéto slová nikoho o nič neokrádajú, lebo samy v sebe nesú bohatstvo.

Je naozaj krásne to, k čomu je každý kresťan pozvaný. Je na každom z nás, či budeme druhých naplňovať bohatstvom slov, ktoré už vlastnime, alebo sa necháme oklamať a zvedie nás to ku krádeži niečoho, čo nám nepatrí.

Martin Garaj, diakon

Rímskokatolícky farský úrad Prievidza - mesto a Ružencové bratstvo sv. Bartolomeja Prievidza Vás pozývajú na 23. duchovnú obnovu s témou

Obliecť si nového človeka

(Ef 4,24; Kol 3,10)

v dňoch 13. - 14. septembra 2019 vo farskom Kostole sv. Bartolomeja pod vedením PaeDr. ThLic. Marcela Puváka.

Piatok 13. 9. 2019

- 13:30 - Prednáška I.
- 14:15 - Bolesť sv. ruženec
- 15:00 - Korunka Božieho milosrdenstva
- 15:30 - Prednáška II.
- 16:30 - Svätá omša

Sobota 14. 9. 2019

- 09:00 - Prednáška III.
- 09:45 - Moderovaná adorácia
- 10:15 - Radostný sv. ruženec
- 11:00 - Obedná prestávka
- 13:15 - Prednáška IV.
- 14:10 - Sv. ruženec svetla
- 15:00 - Korunka B. milosrdenstva
- 15:15 - Odpovede na otázky
- 15:30 - Tichá adorácia
- 15:50 - Slávnostný sv. ruženec
- 16:30 - Svätá omša

Počas duchovnej obnovy je možné v čase, keď neprebiehajú prednášky, prijať sviatosť zmierenia. Všetci sú vítaní, pozvite aj priateľov a známych!

Pravda nás oslobodí

„... poznáte pravdu a pravda vás oslobodí.“ (Jn 8,32)

Niekedy je pre nás ťažké pomenovať niektoré veci v našich životoch. Máme strach. Bojíme sa vstúpiť do nášho srdca a s úprimnosťou nazvať pravým menom či už naše slabosti, hriechy, ale aj zranenia.

Tieto tmavé a hmlisté miesta našich srdc, do ktorých ešte nezasvietilo svetlo pravdy, sa však môžu stať ideálnou pôdou pre nášho nepriateľa, ktorý nás chce zotročiť. A práve do týchto situácií prichádza Ježiš so slovami, že pravda nás oslobodí.

Možno sa pýtame, ako nás môže niečo tak bolestivé oslobodiť. Ale aj dezinfekcia tiež štípe, a predsa nás oslobodí od baktérií. Rovnako tak aj pravda.

Tým, že tieto bolestivé miesta pomenujeme, získame nad nimi nadvládu a už nad nami nemajú až takú moc. A čo viac, ak Ježiša o to požiadame, On vstúpi spolu s nami do našich tmavých miest a osvieti ich svojou pravdou.

Nech by bol náš hriech akokoľvek čierny, pred pravdou, že sme Bohom milovaní, musí padnúť.

Katarína Šimkovičová - 4x o reči

Škola Božích slov

„..., ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie.“ (Mt 8,8)

Áno, Božie slová majú obrovskú moc. Majú moc tvoriť, uzdravovať aj kriesiť z mŕtvych. Ako kedysi, tak aj teraz.

Aj keď si to možno mnohokrát neuvedomujeme, Pán dal túto výsadu aj nám. Aj naše slová majú moc. Dokážeme nimi povzbudiť, potešiť, niekedy dokonca aj objat', ale, žiaľ, kvôli našej nedokonalosti aj zraniť či až duchovne zabíť.

Pán nás pozýva do školy svojich slov, kde nás túži naučiť, ako správne používať tento nádherný dar, ktorý sme od neho dostali a aj prostredníctvom ktorého sa naňho podobáme. Je len na nás, či toto pozvanie prijmeme a odovzdáme svoj jazyk do Božích služieb, aby sa tak mohla moc jeho slov šíriť aj teraz.

Prosme spoločne Pána o milosť, aby stál pri našich ústach a pomáhal nám prebrať autoritu nad tým, čo budeme hovoriť.

Pane, ďakujeme za silu slov, ktorú si nám dal. Vďaka Ti za všetky milosti, ktoré si nám daroval prostredníctvom povzbudivých slov našich blížnych.

Príď, Pane Ježišu, príď a pomáhaj nám aj prostredníctvom našich slov šíriť Tvoju lásku.

Komu čo povedať

„Vaša reč nech je vždy milá, soľou korenená, aby ste vedeli, ako máte každému odpovedať.“ (Kol 4,6)

Stalo sa vám niekedy, že ste si zrazu uprostred nejakého dialógu uvedomili, že sa vlastne o ničom nebavíte? Alebo ste prišli domov po stretnutí s priateľmi a zo vzájomných rozhovorov ste si nič nepamätali, neboli pre vás ničím prínosné, ba možno vo vás zanechali skôr nepríjemné pocity a myšlienky?

Niekedy sa to stane. My sme však Božie deti, ktoré sú povolané, aby boli soľou zeme a svetlom sveta. Čo znamená byť soľou? Prinášať tomuto svetu chuť. Chuť pravdy a zvýrazňovať a zachovávať chuť neba.

A toto je práve oblasť, v ktorej toho môžeme najviac „posoliť“. Uprostred nášho každodenného života, v našich vzťahoch, v našich bežných rozhovoroch...

Pane, prosím, vstúp k nám, do našich srdiec a nauč nás správne používať náš jazyk. Osveďuj, prosím, našu myseľ a vlož nám do úst tie správne slová, aby sme vedeli, ako máme komu odpovedať.

4x o reči - Katarína Šimkovičová

Áno..., ale...

„... Vaše ,áno' nech je ,áno' a ,nie' nech je ,nie', aby ste neprepadli súdu.“ (Jak 5,12)

Ako ťažko sa nám preberá zodpovednosť za naše rozhodnutia! Môžeme to vidieť na mnohých miestach. Neúplná pravda s ,ale' napísaným drobnými písmenkami niekde v rohu v prípade reklám, sľuby vyriešené nahlas s možnosťou vziať svoje rozhodnutia späť (ak nám to nebude klapať, tak sa rozvedieme), alebo aj naše každodenné vetičky typu: „Áno..., ale...“

V Jakubovom liste nás však Pán ústami apoštola jasne volá, aby sme sa nebáli zobrať na seba túto zodpovednosť. Aby sme nemali strach postaviť sa a stáť pevne na Božej pravde. Apoštol hovorí, že si nemusíme vymýšľať prísahy na potvrdenie našej dôveryhodnosti, aby nám ľudia verili. Stačí, ak naše áno bude naozajstným áno a nie nejakým „poloánom“ s nasledujúcim ale.

Sme slabí a nie vždy dokážeme tieto naše situácie zvládnuť. Preto prosíme nášho Pána o milosť, aby nám pomohol stáť za našimi rozhodnutiami.

Pane Ježišu, Ty si naša sila v slabostiach. Prosíme, príd'. Zošli nám svojho Svätého Ducha, aby on spečatil naše rozhodnutia svojím požehnaním. Svätá Panna Mária, ty, ktorá si povedala Bohu svoje áno bez akéhokoľvek ale, oroduj za nás.

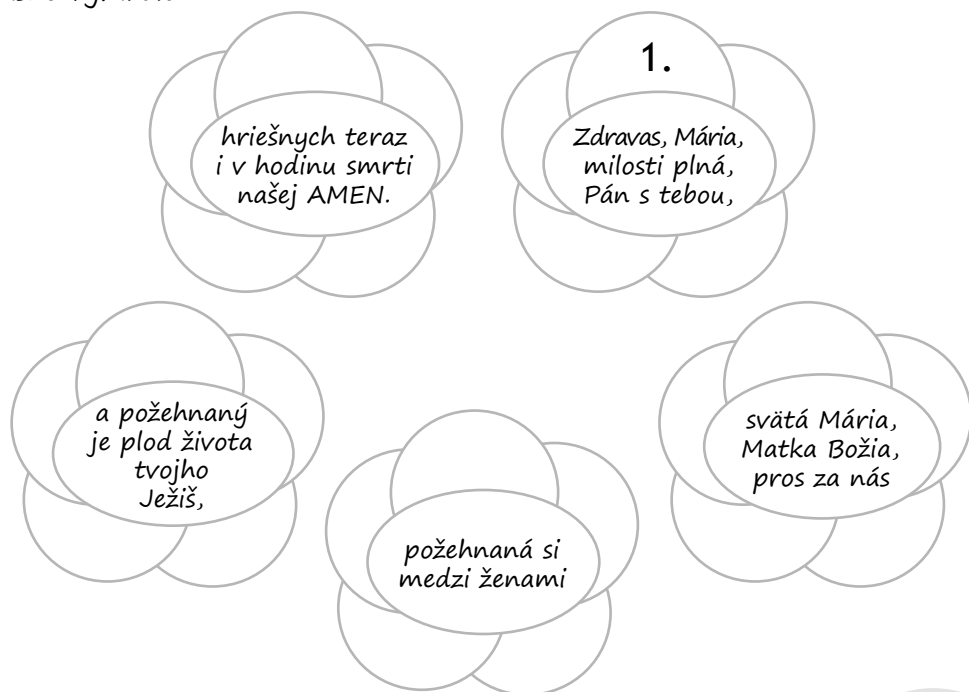
Milé deti!

Tak, a už máme po prázdninách... Dúfam, že z toho nie ste smutní, ale naopak – tešíte sa na svojich spolužiakov a zaujímavé krúžky!

Určite ste zažili cez prázdniny aj veľa super zážitkov. Keď ich budete rozprávať svojim spolužiakom, buďte úprimní a pravdovravní. Pán Ježiš je pokorný srdcom a učí nás, že ON je PRAVDA, preto sa snažme rozprávať pekne o sebe aj o ostatných.

Teraz, keď sa začína ďalší školský rok, začnú nám pribúdať aj ďalšie povinnosti a úlohy. Ale kde sú úlohy, tam sú aj odmeny ☺! Odmena ako dobrá známka alebo nejaká maškrtka či drobnosť, ktorú môžete získať znova po splnení úloh, ktoré si pre vás pripravíme – podobne, ako tomu bolo aj pred prázdninami.

15. septembra si pripomíname sviatok Sedembolestnej Panny Márie – patrónky Slovenska. Preto som si pre vás, milé deti, pripravila kvety s modlitbou k Panne Márii, ktorú isto dobre poznáte. Je potrebné, aby ste kvety správne očíslovali podľa toho, ako nasleduje modlitba v poradí a dokreslili stonky, teda uvili pre Pannu Máriu modlitebnú kyticu, ktorú jej môžete aj krásne vyfarbiť.

Vaše kytice odmeníme 15. septembra na detskej svätej omši. Tešíme sa – a veľa úspechov v škole pod ochranou Panny Márie vám prajeme!

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

... tri otázky pre diakona Martina Garaja

Martin Garaj sa narodil 22. marca 1990 v Novej Bani ako prvé dieťa zo štyroch súrodencov rodičom Marte a Vladimírovi Garajovým. Základnú školu vychodil v Novej Bani, strednú školu elektrotechnickú absolvoval v Banskej Bystrici, študoval aj na STU v Bratislave. Jeho ďalšou skúškou bola práca servisného technika, odkiaľ si ho Pán povolal na štúdiá teológie do Badína. Svoju diakonskú prax počas leta strávil v našej farnosti Prievidza - mesto.

1

Diakon Martin, priblíž nám obraz tvojej rodiny, ktorý ťa motivuje na ceste ku kňazstvu?

Je to obraz hlboko zakotveneí lásky, ktorý je založený na spoločnom živote našich rodičov, čo sa odrazilo aj na nás, štyroch súrodencoch. Sprevádzajú ma modlitby starej mamy z matkinej strany, za ktoré jej ďakujem. Pri krste som svojím menom získal skvelého patróna, svätého Martina, ktorý mi vyprosuje blízkosť k ľuďom. K jeho vlastnostiam patrila aj skromnosť a bohatstvo života, ktoré je iné než materiálne. Práve o takéto bohatstvo sa chcem usilovať aj v mojej duchovnej službe.

2

Čo zapalačuje tvoje diakonské srdce?

Mám vzťah k chorým a trpiacim. Veľmi sa ma dotýka chudoba ľudí, ktorá nemusí byť len finančného charakteru. Už som navštívil aj vašu charitu - my v Novej Bani charitu nemáme. Zaujímajú ma osudy ľudí, ktorí sú na okraji spoločnosti, a preto som sa ich rozhodol osloviť. V prievidzskej charite ma upútala hlavne rodinná atmosféra, ktorá vyžaruje zo zamestnancov, a ich prístup k sociálne slabším.

3

Prezrad' nám, ako vieš zúročiť svoje voľné chvíle, ktoré ti ponúka Pán na načerpanie síl?

Mám rád rekreačný beh a mojou záľubou je aj skalolezectvo. Sväté písmo a Kniha je mi veľkým spoločníkom. V tomto regióne som už absolvoval beh okolo Bojníc. Očarili ma tiež skaly blízkeho Vtáčnika.

Čím viac sa mi dáva spoznávať Pán, tým viac pociťujem i jeho blízkosť a ochranu. Raz, keď som zliezal z útesu, rútilo sa na mňa skalisko, ktoré uvoľnili lezci. Iba zázrakom sa mi dotklo len okraja šiat.

Za odpovede ďakuje Anka G. Vavrová
Foto: archív redakcie

Čo ste sa o sebe dozvedeli a nebola to pravda?

- **Iruška:** „Bola som obvinená z prezradenia tajomstva a nebola to pravda. Zbytočne som to chcela vysvetliť, bolelo to, odpustila som, no znova sa ďalšie klamstvo zopakovalo. Znovu som odpustila, no stratila som dôveru v toho človeka. Modlím sa za neho.“
- **Anita:** „Obvinili ma, že som kradla v práci. Dali to aj na políciu. Dozvedela som sa to náhodou, keď som zdvihla pracovný telefón. Keď vyšla pravda najavo, ani sa mi neospravedlnili. Dala som výpoveď a prosila Boha o pomoc. On nikdy nesklame. Ďakujem mu!“
- **Štefka:** „Moja mama hovorievala, že v živote to nebudem mať ľahké, ale i napriek tomu mám rovno do očí hovoriť pravdu, to, čo si myslím. Žiadam úprimnosť za úprimnosť či od politika, alebo od kňaza. A keď o mne povedia nepravdu? Modlím sa a žehnám!“
- **Marcela:** „Manžel o mne celé roky šíri nepravdu. Považujem to za výkupné utrpenie. Nedalo sa to uniesť, kým som to neodovzdala Pánovi.“
- **Ad'ka:** „Dozvedela som sa o sebe, že vraj som chladná a neprístupná. A pritom sa snažím byť k ľuďom milá a pomáhať im!“
- **Evka:** „Môj malý syn si o mne myslel, že som ako kravička - mám mliečko, kedy chcem ☺! A o manželovi si zas mysleli, že jeho syn je vlastne jeho vnuk - len preto, že je už šedivý.“
- **Mária:** „Na jednom stretnutí po dlhšej dobe nám naši známi povedali: „A my sme si vždy mysleli, že vy ste taká svätá rodina!“ Po týchto slovách sme už len vybuchli do smiechu.“
- **Aneta:** „Strela som známych a oni sa ma spýtali, či sme už predali dom. Pritom sme žiadny predaj ani neplánovali. Potom som uvažovala, či mi doma náhodou čosi neušlo ☺.“
- **Petra:** „Pri vysvetľovaní učiva na dejepise som sa od detí dozvedela, že si myslia, že som taká stará, že som mala volebné právo už v čase komunizmu - a pritom som v čase jeho pádu mala iba 4 roky ☺.“

Za odpovede ďakuje Anna G. Vavrová.

DAŤ SI ČAS
stretnutie manželov, ktorí si chcú venovať svoj čas
10.10.2019 Piaristická spojená škola F. Hanáka v Prievidzi

Organizátor : Farnosť Prievidze-mesto a robotníckeho náboženstva v Prievidzi
Prihlasovanie : mironko@prievizka.sk, 0949 620 865
Miesto prípravy na manželstvo: Prievidza-Slovensko

Program :
13:00 - 15:00
Viktor a Žuzka Murinovi : **PREJAVY LÁSKY V MANŽELSTVE**
(prednáška a diskusia)

15:30
Sv. omša a adorácia za manželov
(Michal Paluch, Dušan Rončák, Ján Jáger, Dominik Kučera)

17:00
Koncert **SLÁVKY TKÁČOVEJ**
...po koncerte Agapé a voľná diskusia

Špeciálny hosť :
Sylvia Tkáčová

Vstup voľný
počas prednášky v čase od 13:00 do 15:00 hod. bude zabezpečené stráženie detí

Rany života

Niekedy pravda bolí. Úprimnosťou, dôverou a diskrétnosťou si budujeme silnejšie vzťahy. Veľakrát sa nám zdá klamstvo ako východisko v danej chvíli a onedlho sa zapletieme do pavučiny lží. Slovo je veľmi silná zbraň. A je na nás ako ho použijeme.

Život a detstvo mala pani Jarka ťažké. Bývala v rodinnom dome s rodičmi a dvomi súrodencami. Starala sa o záhradu, sliepky, prasiatka a husi. Keď prišla zo školy, tašku hodila do kúta a musela ísť natrhať žihľavu a postarať sa o zvieratá. Až večer sa mohla učiť.

Jarka bola najmladšia a bola ockovým miláčikom. Veľká rana do jej života prišla, keď jej ocko umrel dva dni pred jej trinástymi narodeninami.

Pani Jarka má päť dospelých detí. V čase, keď bola ešte vydatá, prežila ďalšiu ranu. Muž ju bil, nadával jej a holdoval alkoholu. Bola nútená presťahovať sa k mame. Lenže keď mama umrela, brat ju vyhodil. Nakoniec skončila v útulku a ako sama vraví, je za to veľmi vďačná. Býva tam už pár rokov a sem-tam navštívi charitu. Kedysi pracovala väčšinou v kuchyni a aj keď je už na dôchodku, stále veľmi rada varí. Čas trávi upratovaním, prechádzkami a návštevami u detí. Deti jej aj pomáhajú, keď treba. Túži bývať vo vlastnom byte, momentálne to však nie je možné kvôli jej finančnej situácii.

Slová môžu aj zraniť, ako to bolo v prípade Jarky, keď počúvala na svoju oso-

bu nepekne slová od muža. A preto by sme mali dar reči využiť tak, že budeme rozprávať o druhých len dobre, budeme chváliť, modliť sa, poradiť a neprezradíme tajomstvo. Budeme hovoriť pravdu, pretože Boh je pravda!

Text a foto: Dagmara Pavlove

Senobranie

Lúka má už upratané
Vzduch vonia po sene
Myšky ticho sedia
na priedomí d/v/ier

Farebnými ceruzkami
Boh píše pre nás
básne o jari

Ja - malá žiačka Majstra
učňovsky ich zdobím
trávnovými mašľami

Veronika Hoffmannová

Boh mal so mnou iný plán

Vždy som snívala vo veľkom. Už od malička som mala všetko naplánované. No aj napriek tomu, že ma blízki privádzali k Bohu, v skutočnosti som ho nepoznala.

Mojou prioritou bolo štúdium a túžba stať sa lekárkou. Učila som sa aj niekoľko hodín denne. Nemala som čas na priateľov. Až neskôr som pochopila, že Otec má so mnou iný plán.

V jeden večer som cítila, že budúcnosť, ktorú som mala pevne vo svojich rukách, mám odovzdať Bohu. Zároveň som vnímala, že sa mám vzdať mojej túžby študovať medicínu. Otec bol zrazu tak blízko a cítila som, že ma povoláva do služby mladým. Prihlásila som sa na animátorskú školu a napokon som sa rozhodla pre to, že sa stanem novinárkou. Študovala som v Prešove, kde som si našla spoločenstvo, ktoré je mojou rodinou.

Keď som neskôr premýšľala nad budúcnosťou, chcela som pracovať v kresťanských médiách. Počas modlitby mi Boh

dal do srdca túžbu prinášať jeho kráľovstvo do komerčných médií. V jednej novinárskej súťaži som získala stáž v televízii. Napriek tomu, že to nebolo jednoduché, učila som sa byť sama sebou.

Keď som sa pripravovala na magisterské štátnice, premohol ma strach z budúcnosti. Začala som sa modliť, a keď som sa upokojila, povedala som Bohu, že chcem ostať na východe, kde mám rodinu a spoločenstvo. Napísala som si zoznam médií. Na prvé miesto som dala jedno rádio a povedala som Bohu, že ak by to vyšlo, tak by som bola veľmi šťastná. Na druhý deň ráno som si v mailovej schránke našla správu od moderátorky toho rádia, či si náhodou nehladáť prácu. Absolvovala som pohovory a ešte pred ukončením štátnic ma prijali.

Už je to viac ako rok, čo sa snažím prinášať pravdu, lásku, radosť a kultúru úcty nielen medzi svojich kolegov, ale aj do spoločnosti. Napriek tomu, že to nie je jednoduché, viem, že je to sen, ktorý si Otec so mnou vysníval a je krajší a lepší ako moje predstavy o budúcnosti.

Nech už sníváš o čomkoľvek, nech je to bláznivé alebo nereálne v твоjich očiach, povedz to Bohu. Hľadaj to, pre čo si bol stvorený. Buď sám sebou. Otec je dokonalý Stvoriteľ, preto sme každý jedinečný, aby sme v jednote prinášali nádej tým, ktorí ju nepoznajú. Tento svet ťa potrebuje. Potrebuje iskru v твоjich očiach, lásku a povzbudenie.

Želám vám plnosť odvahy vykročiť do neznáma!

Janka Tomaškovičová

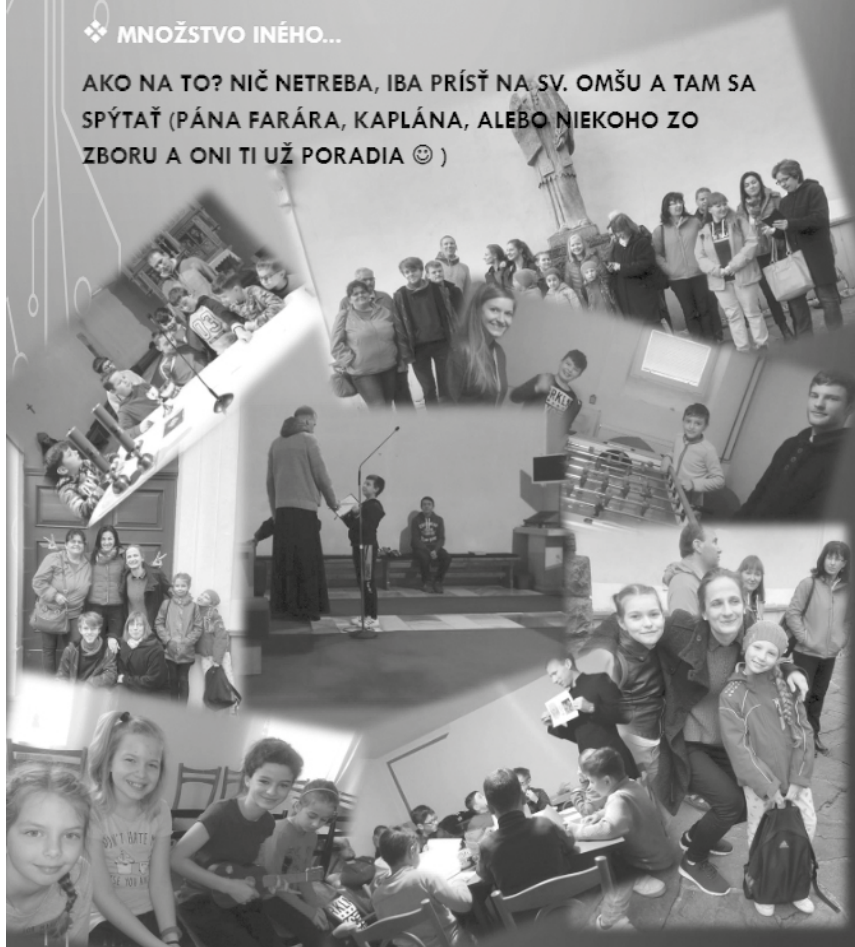
AJ TY SI POZVANÝ/Á DO NÁŠHO SPOLOČENSTVA MINIŠTRANTOV A SPEVÁKOV

PRÍD K NÁM A PRIDAJ SA DO NÁŠHO SPOLOČENSTVA
MINIŠTRANTOV ALEBO ZBORU...

PREČO BY SI MAL/A PRÍSŤ? ČO ZÍSKAŠ?

- ❖ V PRVOM RADE SLUŽBA PRE NÁŠHO PÁNA...
- ❖ NOVÉ PRIATEĽSTVÁ...
- ❖ SKÚSENOSTI...
- ❖ ZÁŽITKY...
- ❖ KOPEC ZÁBAVY...
- ❖ MNOŽSTVO INÉHO...

AKO NA TO? NIČ NETREBA, IBA PRÍSŤ NA SV. OMŠU A TAM SA
SPÝTAŤ (PÁNA FARÁRA, KAPLÁNA, ALEBO NIEKOHO ZO
ZBORU A ONI TI UŽ PORADIA 😊)

Búda, ktorá krmí milión detí

O knihe i projekte Magnusa MacFarlane-Barrowa

Keď ma tento rok počas festivalu Verím Pane v Námestove pristavili dobrovoľníci v modrých tričkách a chceli mi porozprávať o projekte, ktorý propagujú a na ktorom pracujú, mala som práve namierené na obed. Rozhodla som sa však, že si ich vypočujem - a spravila som dobre. O medzinárodnej charitatívnej organizácii Mary's Meals som totiž dovtedy nevedela vôbec nič. A myšlienka toho, čo robí, ma hneď zaujala.

Po podaní stručných informácií mi dobrovoľníci okrem letáku podarovali aj knihu *Bouda, která krmí milion dětí*. Vydalo ju Karmelitánské nakladatelství v Prahe v roku 2017 a prináša Príbeh Mary's Meals.

Autorom knihy i myšlienky celej tejto - dnes už medzinárodnej - organizácie, je

Škót Magnus MacFarlane-Barrow. Hoci on by sa za autora myšlienky Mary's Meals sotva považoval... Celé toto dielo pripisuje Panne Márii, čo aj v knihe často zdôrazňuje. Preto aj názov organizácie znie Mary's Meals (v preklade „Máriine jedlá“).

Príbeh Mary's Meals

Charitatívna činnosť Magnusa má pôvod v Medžugorii, kam sa ako teenager vybral kvôli zjaveniam a kam už ako dospelý mladý muž začal počas vojny v deväťdesiatych rokoch distribuovať prvé dávky pomoci. Tú sa mu podarilo rozbehnúť tak dobre, že aj po skončení bojov v oblasti Balkánu sa rozhodol charitatívnej činnosti venovať ďalej. Ved' miest, ktoré potrebovali pomoc, bolo tak veľa...

Konkrétnu tvár jeho projektu priniesla

však až Afrika. V roku 2002, v čase veľkého hladomoru, sa v Malawi zoznámil s jednou rodinou. Otec tejto rodiny už nežil a matka, obkolesená svojimi šiestimi deťmi, pomaly umierala na AIDS. Magnus sa najstaršieho syna, vtedy 14-ročného Edwarda, počas návštevy spýtal, o čom v živote sníva. A jeho odpoveď ho úplne dostala: „Chcel by som mať čo jesť a tiež by som raz chodil rád do školy.“

Jedno jedlo denne v mieste vzdelávania

Tieto slová sa stali základom myšlienky, ktorá sa pretavila do konkrétnych činov a vtiahla do pomoci tým najchudobnejším ľuďom zo všetkých kútov sveta. Cieľom Mary's Meals je totiž zdanlivo jednoduchá vec - dosiahnuť, aby deti z najchudobnejších oblastí nemuseli celé dni pracovať a i tak hladovať, ale práve naopak. Aby mohli ísť do školy a dostali tam najesť; aby sa mohli vzdelávať, a tak sa vymaniť z tohto kolotoča neúspechu a biedy.

„Nikdy som neplánoval, že by som sa pustil práve do takejto práce a ani prinajmenšom som nikdy nechcel zakladať nijakú organizáciu,“ píše v knihe Magnus. „Na vedenie takéhoto diela som vlastne dost' nepravdepodobný kandidát a mám na to len chabé dispozície. Naša činnosť sa rozvinula napriek mne a predovšetkým ako výsledok série neočakávaných udalostí a stretnutí i jemných povzbudení, na

Vízia Mary's Meals: „Aby každé dieťa dostávalo jedno jedlo denne tam, kde sa vzdeláva, a aby sa všetci, ktorí majú viac, než potrebujú, delili s tými, ktorým chýba i to základné.“

ktoré najrôznejší ľudia odpovedali s neobyčajnou láskou a vernosťou.“

Mary's Meals, ktoré svoju činnosť začalo v roku 2002, dnes pomáha už viac ako miliónu a pol detí na celom svete. Stravu na celý školský rok pritom dokáže jednému dieťaťu zabezpečiť za pre nás priam neuveriteľne nízku sumu, 15,60 €! Svoju činnosť totiž stavia na práci dobrovoľníkov (v príprave jedla svojim deťom sa do školy chodia striedať ich rodičia) a pri nakupovaní potravín podporuje najmä miestnych farmárov. Oblasti, kde pôsobí, sa teda snaží pozdvihnúť nielen vzdelanostne, ale i ekonomicky. „Od samého počiatku sme boli presvedčení, že Mary's Meals môže fungovať efektívne a dlhodobo len vtedy, keď si ho privlastní miestna komunita,“ hovorí Magnus.

Ako pomôcť

Charitatívne dielo Mary's Meals môžeme podporovať už aj zo Slovenska. Umožňuje nám pomôcť tým najchudobnejším deťom sveta či už modlitbou, dobrovoľníckou činnosťou, alebo aj finančným príspevkom.

Víziou Mary's Meals je: „*Aby každé dieťa dostávalo jedno jedlo denne tam, kde sa vzdeláva, a aby sa všetci, ktorí majú viac, než potrebujú, delili s tými, ktorým chýba i to základné.*“ Stačí prispievať 1,30 € mesačne a za rok zachránite jedno dieťa. Ak mesačne obetujete 15,60 €, bude tých detí dvanásť!

Je to projekt, ktorý funguje. Dôkazy o tom môžete nájsť nielen na webovej stránke www.marysmeals.sk či vo videách na youtube, ale aj práve v tejto knihe. Autor v nej pútavo vykresľuje celú svoju životnú cestu smerujúcu k tomuto dielu; neuveriteľné skutočnosti, ktoré mu Boh zosielal do cesty, aby sa mohlo zrealizovať; i ovocie, ktoré Mary's Meals prináša dnes už v osemnástich krajinách sveta. Dôveryhodnosť tomuto príbehu prináša najmä jeho pravdivosť v okamihu, keď

sa autor po rokoch vydá na cesty vypátrať Edwarda a zistiť, ako sa mu darí. Nie je to žiadne „zachránené dieťa“, pomoc Mary's Meals prišla preňho neskoro. Vzdelanie nikdy nezískal, ťažko pracuje a úroda, ktorú sa mu darí dopestovať, vydrží jeho rodine maximálne tri mesiace. Nadej tak svitá až pre jeho deti.

„Keď sme sa mlčky vracali do Blantyre, hlavou sa mi prehánalo množstvo myšlienok a zmes pocitov: smútok nad biedou Edwardovho života, radosť z toho, že život jeho najmladších súrodencov a syna Mary's Meals zlepši, a tiež vtieravý pocit viny, že celé roky používam jeho slová, a on pritom stále trpí v tej pasci, z ktorej sa snažíme ľuďom pomáhať von. Viac než čokoľvek iné a omnoho silnejšie než kedykoľvek predtým som pociťoval túžbu čo najskôr zasiahnuť Mary's Meals ďalšie deti,“ uzatvára príbeh Magnus. A my teraz máme možnosť sa k jeho túžbe pridať.

Text: Petra Humajová

Foto: www.ikarmel.cz, en.wikipedia.org

Zbierkový účet Mary's Meals Slovensko - IBAN: SK24 8330 0000 0008 1560 1560.

Verejná zbierka Mary's Meals 2019 je registrovaná na Ministerstve vnútra SR pod číslom 000-2019-020016.

„Ak nemôžeš nasýtiť sto ľudí, nasýť aspoň jedného.“ Matka Tereza

Nenechal sa odradiť

Jozef Horvátik

Piaristi si tento rok pripomínajú sté výročie narodenia a desiate výročie smrti významnej osobnosti ich rehole, pátra Jozefa Horvátika. Bol to jeden z posledných kňazov, ktorý u nich zložil večné sľuby ešte pred nástupom komunizmu. A práve vďaka nemu piaristi na Slovensku obdobie komunizmu „prežili“.

Jozef Horvátik sa narodil 1. augusta 1919 v Trnenci v okrese Skalica. Stredoškolské štúdiá absolvoval u piaristov v Nitre. V roku 1942 vstúpil do ich rehole a prijal rehoľné meno Jozef od sv. Alojza. Večné sľuby zložil 26. augusta 1946. Po absolvovaní filozofických štúdií na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave bol 29. septembra 1946 v Košiciach vysvätený za kňaza.

Časy komunizmu

Páter Horvátik pôsobil najskôr vo Svätom Jure - od roku 1948 ako profesor na gymnáziu a magister novicov i piaristických klerikov. Po násilnej likvidácii rehoľných domov v roku 1950 bol deportovaný do sústredovacieho kláštora vo Svätom Beňadiku.

Po prepustení z internácie sa stal kňazom v Dolnom Dubovom, kde pôsobil až do roku 1968. Bol pastoračným typom kňaza. Krstil, sobášil, pochovával, venoval sa mladým, napísal stovky pastoračných listov, zapájal sa do kultúrneho života v obci. Mal dar získať si každého a dohodnúť sa s každým.

V roku 1969 bol páter Horvátik generálnym predstaveným piaristov, pátrom Laureanom Suarézom, vymenovaný za provinciála Slovenskej piaristickej provincie. V časoch dubčekovského uvoľnenia totiž rehoľa po dvadsiatich rokoch praktickej neexistencie na našom území mohla opäť vyjsť na svetlo sveta. Páter Horvátik bol tiež pozvaný na generálnu kapitulu do Ríma, ktorej sa aj zúčastnil.

Následne však Federálne zhromaždenie vydalo zákon, ktorý obsahoval prísne nariadenia proti tzv. „antisocialistickým živlom“. Nastalo obdobie normalizácie a pôsobenie rehoľných spoločenstiev sa opäť stiahlo do ilegality. Páter Horvátik, ktorý v časoch

dubčekovskej éry vybudoval rehoľu nanovo takmer z ničoho, stál pred rozhodnutím. Čo bude s piaristami ďalej? Poslúchne zákon a opäť ich rozpustí?

Činnosť v ilegale

V rokoch 1971 - 1972 spravoval páter Horvátik farnosť v Kolte. Aj napriek zhoršeniu pomerov v spoločnosti a všetkým možným oficiálnym zákazom sa nakoniec rozhodol rehoľného života viac nevzdať. Pri fare v Dolnom Dubovom kúpil malý domček a premenil ho na akúsi „piaristickú základňu“. Oplotil ho, vysadil záhradu, vybudoval krížovú cestu a z domčeka a hospodárskych častí vytvoril izby a malú kaplnku. Táto nevelká budova sa na 20 rokov stala centrom ilegálneho pôsobenia piaristov na Slovensku. V roku 1973 bol pátrovi Horvátikovi odobratý štátny súhlas a až do roku 1981 pôsobil mimo pastoraácie. Pracoval ako robotník na Morave, neskôr na stavbe atómovej elektrárne v Jaslovských Bohuniaciach. Po opätovnom udelení štátneho súhlasu spravoval farnosť Dvorníky.

Po celý tento čas až do pádu komunizmu viedol páter Horvátik rehoľu vo funkcii provinciála a koordinoval rehoľný život piaristov na území Slovenska. V ťažkých podmienkach získaval nové povolania a formoval nádejných členov. Koncom 70-tych rokov mala vďaka nemu rehoľa dvanásť kňazov a deväť mladých mužov v tajnej formácii, z toho len štyria boli ešte z predkomunistických čias. Väčšinu z nich pre piaristov získal páter Horvátik, ale niektorých k nemu priviedol aj vtedajší tajný biskup podzemnej cirkvi Ján Korec. Ilegálna rehoľa bola organizovaná v štyroch „komunitách“, ktoré sa pravidelne

stretávali: Bratislava, Trnava, seminár a tzv. „roztratená komunita“. Rehoľnú formáciu mladých piaristov zabezpečoval páter Horvátik, teologickú zas skúsený kňaz pôsobiaci tiež mimo pastorácie, budúci banskobystrický biskup Rudolf Baláž. Svätenia tajných kňazov prebiehali najmä v Magdeburgu, vo Varšave a jedno sa konalo i v Maďarsku.

Po páde totality

Po páde komunizmu mohli piaristi opäť vyjsť z ilegality a zapojiť sa do evanjelizácie Slovenska v duchu svojho hesla „Zbožnosť a veda“. Páter Horvátik sa stal farárom v Dolnom Dubovom. Po prevrate tu zhromaždil svojich duchovných synov, ktorí práve s ním začali žiť svoj oficiálny komunitný život. Postupne odchádzali do piaristických kláštorov, obnovovali činnosť škôl.

Páter Horvátik bol provinciálom rehole do roku 1992. V Dolnom Dubovom zostal po odchode do dôchodku v roku 2005 aj následne na odpočinku. Zomrel 21. februára 2009 presne tak, ako si želal - pri modlitbe. Jeho mŕtve telo našli pod jedným zo zastavení krížovej cesty, ktorú kedysi sám vybudoval.

Podľa textu pátra Mareka Kotrasa SchP a Andreja Kmotorku spracovala -ph-.

Foto: Rehoľa piaristov na Slovensku

Spomienky

Čas letí veľmi rýchlo a 2. septembra 2019 uplynie už päť rokov, čo nás náhle po tragickej nehode opustil a do kráľovstva pokoja a večnej oslavy Boha odišiel náš otec, manžel, starý a priateľ

Jozef Bullo.

Bol iniciátorom gospelového festivalu Mladí mladým vo Veľkej Lehôtke, fotografom, turistom, ale hlavne človekom, ktorý vždy, keď mohol, pomohol. Miloval Vysoké Tatry a Slovensko, ale hlavne Pána Boha, ktorému bol verný aj v rokoch útlaku. Matku Máriu na Starých Horách navštevoval aj vtedy, keď iní mali strach. S láskou naňho spomína a o modlitbu prosí rodina Bullová z Veľkej Lehôtky.

Dňa 4. septembra uplynú dva smutné roky čo nás vo veku 48 rokov nečakane opustil náš syn **Peter Bobok**. O tichú spomienku a modlitbu prosia rodičia a bratia s rodinami. Odpočinutie večné daj mu, ó, Pane.

Dňa 26. septembra 2019 uplynú štyri smutné roky odvtedy, čo nás navždy opustila naša milovaná manželka, maminka, babka, pani **Libuše Lagínová**. S láskou spomína manžel, deti, vnúčence, švagriné, synovci a netere.

Svätá omša za zosnulú bude odslúžená v stredu 26. septembra 2019 o 16:30 hod. v Kostole svätého Bartolomeja v Prievidzi.

Farská kronika od 25. júla do 25. augusta 2019

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Lina Vravková
Kristína Jánošíková
Stella Sarah Vlasko
Samuel Borik
Nikola Kurpitová
Maxim Luluha
Marcus Hudec
Radovan Vido
Sebastián Šovčík
Nina Šimková

Manželstvo uzavreli:

Štefan Kučerák - Lucia Babčanová
Michal Bánoci - Barbara Kudolániová
Jakub Petluš - Alžbeta Trojčáková
Filip Wagner - Katarína Čertíková

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Jozef Šnirc, 76 r.
Stanislav Meliško, 56 r.
Juraj Chrenko, 83 r.
Antónia Dobrotková, 82 r.
Ondrej Šidlák, 73 r.
Jozef Ťažiar, 63 r.
Herbert Palme, 74 r.
Klára Žirková, 82 r.

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,40 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová

Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori: Marek Sabol, Dominik
Kučera, Elena Blašková, Anna Gálová,
Štefan Kollár, Mária Melicherčíková,
Dagmara Pavlove, Mária Pytlová,
Mária Suríková, Katarína Šimkovičová,
Eva Trepáčová

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01

web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1, 2, 3 - Martina Suváková
str. 23 (dole) - Silvia Kobelová
str. 31, 32 (hore) - Mária Melicherčíková
str. 32 - Štefan Kollár

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii, 17. - 18. augusta 2019

Sviatok sv. Bartolomeja, 24. augusta 2019, Prievdza

